СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 148. Джерзі Ситі, Н. Дж., середа, 26-го червня 1940. No. 148. Jersey City, N. J., Wednesday, June 26, 1940. VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

РЕПУБЛИКАНЦІ ВІДКРИВАЮТЬ КРАЄВУ КОНВЕНЦІЮ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — У Муніціпальній Авдиторії відкрито краеву конвенцію Републиканської Партії.

У своїй вступній промові тимчасовий предсідник конвенції, ґубернатор Минесоти Гаролд Стасен, закликав край змінити провід, заки буде запізно. Він порівнював теперішній уряд у Вашинґтоні з урядом Франції й Анґлії та закидав йому занедбання всіх краєвих і міждержавних справ. Він закликав американців покласти край передовсім новому розділові.

Кампанія поодиноких кандидатів на номінацію йде дуже завзято. Томас Е. Дюї в розмові з ґазетярами запевняє, що на основі розмов з делеґатами він не сумнівається в свою номінацію.

Вісім конґресменів підписало апель до републиканців не номінувати сенатора Вилкія, бо проти нього, мовляв, стоїть цілий захід.

Комітет Републиканської Партії для вироблення програми вже майже покінчив свою працю. Програма заявляється за воєнне приготування, але проти вмішування в европейську війну.

РУЗВЕЛТ ЗДЕРЖУЄ ПРОДАЖ ВОЄННИХ КОРАБЛІВ АНҐЛІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт відкликав даний урядом дозвіл на продаж торпедових човнів американської воєнної фльоти Анґлії.

Президент зробив це зарядження на тій основі, що ґенеральний прокуратор дав йому правничу опінію, що цей продаж може бути уневажнений на основі закону з 1917. року. Президент у своїм приказі обороняє такий продаж як розумний крок, але уступає перед силою обовязуючого закона.

ФЛЬОТА ЗАМОВЛЯЄ 68 КОРАБЛІВ.

ВАШИНҐТОН. — У своїй заяві, виданій з приводу своеї резиґнації зо становища секретаря фльоти, заявляє Едисон, що американський департамент фльоти веде тепер переговори за будування 68 воєнних кораблів. Каже він, що переговори поступають дуже скоро, бо фльота не проголошує конкурсу за найдешевші кошти; завдяки цьому заощадиться 6 до 8 місяців часу.

На будову цих кораблів уряд видасть коло 750 міліонів долярів.

СЕНАТОР ПЕПЕР ТАВРУЄ ҐІТЛЄРІВСЬКІ УМОВИ ПРИМИРЯ.

ВАШИНҐТОН. — У своїй публичній заяві про европейське положення сенатор Пепер порівнював Ґітлера зо старими добичниками, які вирізували переможених чоловіків, а їх жінок і худобу забирали для себе.

„КВІНСІ" ОСТАВСЯ В УРУҐВАЮ.

МОНТЕВІДЕО. — Американський кружляк „Квінсі" дістав приказ не виїзджати з цього порту, як це він мав у давнішому приказі. Сподіваються, що він останеться в порті аж до приїзду американського воєнного корабля „Вичита".

Уруґвайський уряд вніс у конґресі закон проти націстичної пропаґанди, але націстичні прихильники перемінили проєкт на закон про оборону краю.

ФЛЬОТА ПОКИДАЄ ГОНОЛЮЛЮ.

ГОНОЛЮЛЮ. — Великі кораблі американської фльоти виплили звідси в дорогу до Панамського Каналу.

Департамент фльоти відмовився дати пояснення в цій справі.

ХОЧУТЬ ПЕРЕБРАННЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ ФЛЬОТИ НА АМЕРИКУ.

ВАШИНҐТОН. — На конференції секретаря президента Рузвелта з ґазетними репортерами секретар Ерл признав, що президент Рузвелт дістав велике число телеґрам з домаганнями, щоби американський уряд зажадав від французького уряду передачі собі французької воєнної фльоти за незаплачений французький воєнний довг.

АРМІЯ КУПУЄ ОДІННЯ ДЛЯ ЖОВНІРІВ.

ВАШИНҐТОН. — Департамент війни підписав контракти на доставу одіння й покривал для армії коштом майже трьох міліонів долярів.

Уряд замовляє тепер просто все, що потрібне для одіння жовніра.

АЛІЯНТСЬКІ ЗАКУПИ В АМЕРИЦІ ЗДЕРЖАНІ.

НЮ ЙОРК. — Анґлійсько-французька закупна рада, що приїхала сюди на закупи достав для аліянтських армій, не знає, що далі робити супроти зірвання британсько-французького аліянсу.

ЧУТКИ ПРО РЕЗИҐНАЦІЮ ТЕЙЛОРА.

ВАШИНҐТОН. — По столиці кружляють чутки, що Майрон Тейлор зрезиґнує скоро зо свого становища представника президента Рузвелта при Ватикані.

Причиною резиґнації має бути стан здоровля; останніми часами Тейлор переходить поважні операції.

ПОГОЛОСКИ ПРО СОВЄТСЬКО-РУМУНСЬКІ СУТИЧКИ НАД ДНІСТРОМ

БУДАПЕШТ. — Асошіейтед Прес подає, що в чужинецьких дипльоматичних і військових колах говорять про те, що над Бесарабією літали совєтські летуни. Нараховано до яких 100 совєтських літаків. Далі подають, що вже приходило до боїв між совєтськими і румунськими частинами. Відомости ті дійшли до Будапешту з Букарешту, але румунські урядовці не потверджують їх правдивости, ні їх заперечують. Замітне, що в тому самому часі надійшли вісти зо Скутарі, близько границі Юґославії з Альбанією, що там нагромаджені більші італійські військові сили. З тих обидвох відомостей вносять, що як Совєти так Італія зачинають боротьбу за панування над Балканом.

ЕСПАНІЯ ЗАВАЛЕНА ВТІКАЧАМИ

МАДРИД. — Маси політичних утікачів зачали втечу з Франції. Втікають теж ріжні „короновані" голови, претенденти на ріжні престоли, а також ріжні капіталісти, купці-багатирі й промисловці. Між іншими є і Отто Габсбурґ, що то недавно відвідував Америку, і заповідав повалення Ґітлера і відновлення габсбурської монархії в Австрії.

ЮВИЛЕЙ МОЛОДЕЧОГО ВІДДІЛУ У. Н. СОЮЗУ

АКРОН, О. — У телеґрамі, присланій до головної канцелярії У. Н. Союзу з від. 180 У. Н. Союзу, сказано таке: У неділю, 23. червня Тов. ім. Івана Франка, від. 180 У. Н. Союзу обходив пять-літню річницю свого існування. Ювилейне свято відбулося у чудовій балевій галі „Елкс". Було присутніх членів і гостей понад 200, а з того числа 150 місцевої молоді, а також з Кентон, Клівленд і інших поблизьких місцевостей. Програмою ювилейного свята проводив Теодор Цепко. Головну промову виголосив контрольор У. Н. Союзу п. Малицький. Промовляли також урядники й члени місцевого відділу 295. Ювилей мав великий фінансовий і моральний успіх. Старші відділи кооперували з нашим молодечим відділом вповні, і ми є горді, що належимо до цеї великої орґанізації, яку збудували наші батьки. Відчитано багато привітних телеґрам, а між ними також телеґраму від головного секретаря У. Н. Союзу, Д. Галичина, який в імені головного екзекутивного комітету У. Н. Союзу зложив побажання нашому відділові, зазначуючи, що молодечий відділ 180 являється піоніром молодечого руху, бо будучи зорґанізованим як один між першими молодечими відділами, він дав почин до оснування молодечих відділів, яких тепер у Союзу є уже близько 50.

КОЛЬОНІЇ ЗА ВІЙНУ

ЛОНДОН. — З того, що подають анґлійські комунікати, виходить, що французькі кольонії в Африці й Азії рішені війну продовжати.

УКРАЇНСЬКИЙ БИЗНЕСОВИЙ АДРЕСАР

Таку рубрику має ґазета „Новий Шлях", що виходить у Саскатуні, провінція Саскачеван у Канаді. В цьому адресарі поміщується підприємства й їх адреси по ріжних місцевостях Канади. Є це мабуть короткі платні оголошення українських підприємств. У виданні „Нового Шляху" з 20. червня є таких оголошень 37. Крім цього в іншому місці поміщено ще стільки оголошень українських підприємств у суміш з неукраїнськими. Окремо поміщує ґазета адреси професіоналістів, у більшій частині українців, також порозміщуваних по ріжних містах Канади.

ЗАКІНЧЕНО ПРОЦЕС ЗА БУНТ

НЮ ЙОРК. — Процес проти 13. осіб обвинувачених за заговір до бунту проти уряду Злучених Держав, що вівся від кілька тижнів у федеральному суді в Брукліні не могли погодитися й щодо них росправу уневажнено.

ЗА СПИСУВАННЯ ПРОТИВНИКІВ ВІЙНИ

ОВІШЕНСАЙД (Лонґ Айленд). — Презбитеріянська церква повітів Бруклина й Насав оголосила, що вона буде реєструвати тих своїх членів, що противляться війні з релігійних зглядів.

НЕ НАРІКАТИ НА ФРАНЦІЮ

БЕРН (Швайцарія). — Відомий французький журналіст Жіль Завервайн, що тепер перебуває в Франції, виправдує Францію за те, що заключила примиря. Каже, що це сталося в такому часі, коли вже не було найменшого вигляду на виграну. Тому дораджує чужинцям, зокрема американцям, здержуватись з критикою цього кроку Франції, бо та критика може тільки вразити вражливих французів, а це знову може бути корисним тільки для — німців.

ЖИДИ БЕЗ ПРАВ У РУМУНІЇ

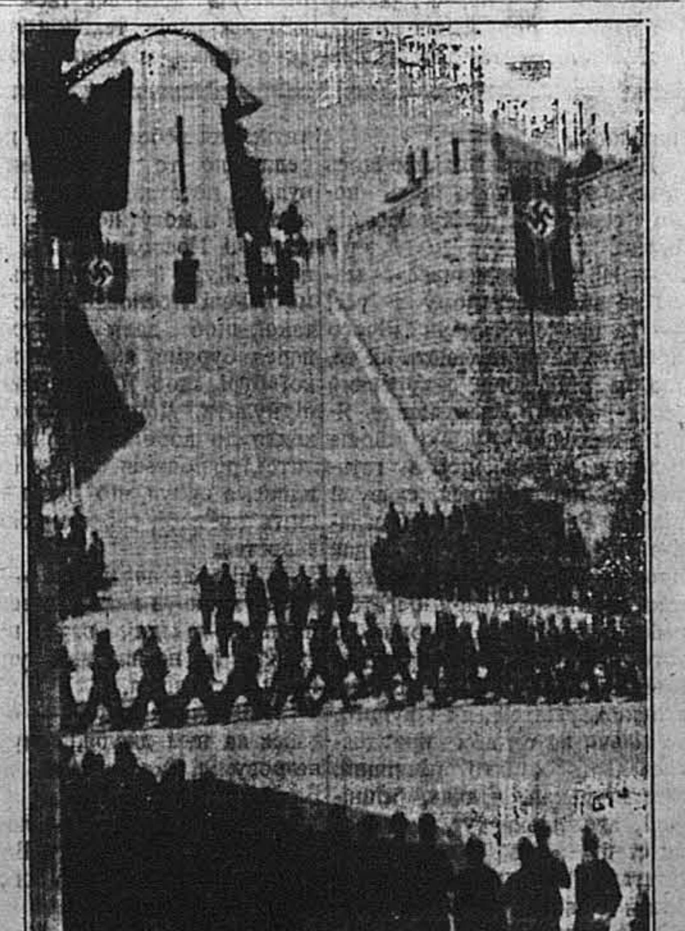
БУКАРЕШТ. — Який міліон жидів не зможе займати публичних урядів, чи стояти на чолі приватних підприємств чи професійних орґанізацій. Таке виходить з нових розпорядків, силою яких заведено в Румунії тоталітарний режім.

ДОМАГАЄТЬСЯ СМЕРТНОЇ КАРИ ДЛЯ ВОРОГІВ КАНАДИ

Ліберальний посол Смат домагався в домініяльнім парляменті, щоби встановити смертну кару за шпіонажу, зраду і саботування. Цю пропозицію він поставить в парляментарнім комітеті, коли будуть розглядати воєнні реґуляції.

ЛЕДВИ ЧИ КАНАДА БУДЕ ЖАДАТИ ПАШПОРТІВ ВІД ГОРОЖАН ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

Офіційні круги в Отаві сумніваються в те, що канадійське правління буде жадати від американських горожан, що приїжджатимуть до Канади, пашпортів. Ціль Канади є заохотити якнайбільше американських туристів на це літо до Канади, а вимагання пашпортів моглоб у тому перешкодити.

НІМЕЦЬКА ТРІЮМФАЛЬНА ПАРАДА ПІД ФРАНЦУЗЬКИМ ТРІЮМФАЛЬНИМ ПАМЯТНИКОМ КОЛО ВЕРДЕНУ В ФРАНЦІЇ.

НІМЦІ РАДІЮТЬ, ФРАНЦУЗИ СУМУЮТЬ

БОРДО. — Війна Франції з Німеччиною і Італією закінчилась в понеділок вечером, година 7.35 (нюйорський час). Міністер внутрішніх справ Шарль Помаре проголосив для цілої Франції День Жалоби, підчас якої була одномінутова мовчанка перед гробами поляглих жовнірів.

БЕРЛІН. — Канцлер Ґітлер видав з нагоди підписання примиря проклямацію, в якій подав до відома німецького народу, що німецькі жовніри зводили на протязі 6 тижнів хоробру боротьбу з хоробрим ворогом. Німецькі воєнні осяги, казав Ґітлер, ввійдуть в німецьку історію „як найславніща перемога усіх часів". При кінці зазначив, що за це треба дякувати „смиренно Богові за Його благословіння". І зарядив, щоб з нагоди побіди були виставлювані прапори 10 днів, а дзвони, щоб дзвонили 7 днів.

ПРАЦЯ НА ПЕРШОМУ МІСЦІ, А ТАКОЖ ПОСВЯТА.

БОРДО. — Уся енерґія французького народу буде тепер звернена в ту сторону, щоб чимскорше відбудувати і піднести Францію. Таке виходить зо заяв передових людей, а в першу черґу зо заяви маршала Петена, який тепер є одинокою людиною в Франції, що має ще довіря загалу. Кажуть, що в ньому ще зійшлися найкращі прикмети французів. Тепер, як надіються, буде положений кінець політичній продажности, яка була вже так сильно вкорінилась в Франції, й завдяки якій Франція не мала справжніх лідерів, а тільки людей з пересічними спосібностями. Тепер, як пишуть ґазети, мусить наступити цілковита зміна. Мусять знову воскресути патріотизм, обовязковість, героїчна витревалість. Служба державі мусить бути знову в кожного на першому місці, а тому треба скінчити в політикою як „рекітом". І мусить зайти велика зміна в відношенню до релігії, бо держава, усунувши релігію, не знайшла нічого ліпшого на її місце. Політика мусить обертатись довкола таких, річей; обєднання, солідарність і тяжка праця.

ІТАЛІЯ СТАВИЛА ТЯЖКІ УМОВИ.

РИМ. — Підписання французько-італійського примиря затягнулось, хоч як намагались французькі делеґати це приспішити, щоб спинити непотрібний пролив крови. Виявилось, що італійські вимоги були в дечому тяжчі від німецьких і делеґація витратила багато часу, щоб порозумітись з урядом в Бордо, бо не хотіла перебирати сама відповідальности.

ІТАЛІЙСЬКИЙ НАСТУП.

РИМ. — В останніх чотирьох днях перед підписанням примиря Італія вислала великі сили до Франції, щоб осягнути в останній хвилині „побіди" і мати змогу ставити Франції більші вимоги. Таке доносять американські кореспонденти. І додають, що італійці пишуть про свої побіди в Франції, а французи це заперечують.

НЕВДОВОЛЕННЯ З АНҐЛІЇ.

БОРДО. — Французи заявляють, що вони зо свого боку виконали все, чого вимагав французько-анґлійський союз. Кажуть, що вони інформували Анґлію кожного часу про положення на фронті й про найменші події. Отже Анґлія не була нічим заскочена, бо про все добре знала. Також кажуть, що подбали, щоб все анґлійське військо відійшло назад до Анґлії. Тому їх болить, коли чують в Анґлії голоси, що Франція їх опустила. І дораджують, що краще не вести дискусії на ту тему, бо вона не доведе до нічого доброго. Далі взивають Анґлію, щоб вона не творила штучних французьких урядів.

АНҐЛІЯ ЩЕ НЕ РІШЕНА.

ЛОНДОН. — По правді так є, що анґлійський уряд ще не рішився, яке заняти становище супроти Франції й її уряду, що підписав примиря з Німеччиною і Італією. Мабуть Анґлія займе тимчасово вижидаюче становище й буде приглядатись, як далеко сягатиме німецьке панування над Францією. Та покищо так є, що вона попирає „на всякий випадок" акцію французького ґенерала де Ґоля, що творить „Французький Національний Комітет", який заявляється за дальшу війну Франції з Німеччиною і Італією. Як відомо французький уряд заявив, що ґен. де Ґоль, як тільки верне до Франції, буде поставлений під воєнний суд.

ВІЙНА НЕ ВГАВАЄ.

РИМ. — Не зважаючи на замирення з Францією, війна ведеться далі, головно в повітрі. Британські летуни атакували місто Палермо в Сицилії, наслідком чого було 25 осіб убитих і 153 ранених. Знову італійські летуни бомбардували остров Мальту і Бізерту в Тунісі.

ЗАТОПЛЮЮТЬ ІТАЛІЙСЬКІ СУБМАРИНИ.

ЛОНДОН. — Італійські воєнні звідомлення подають, що від часу, як Італія виповіла Анґлії війну, затоплено 7 італійських субмарин.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holodays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Сіті і Загряницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$.745
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

НОВА СИТУАЦІЯ — НОВІ ПРОБЛЄМИ

Здача Франції створила нову ситуацію не лише в Европі, але й в цілому світі. Видно це найкраще по Злучених Державах, що щойно недавно думали полагодити нову ситуацію новою резолюцією про доктрину Монрова, а тепер найшли цю нову заяву невистарчальною.

До здачі Франції Злучені Держави бачили небезпеку в тому, що Німеччина захоче захопити французькі або голляндські посілости в Америці й зробити з них базу для нападу на Злучені Держави. Щоби оборонитися перед такою можливістю, американський конґрес на домагання уряду ухвалив резолюцію, що згідно з засадою президента Монрова Злучені Держави не признають ніякого захоплення територій в Америці новою державою в Европі. Цею резолюцією Злучені Держави немовби зобовязалися виступити проти кожної держави в Европі, що захоче захопити в Америці якусь нову посілість для себе.

Здача Франції й злагода між німецьким і французьким урядами висуває тепер зовсім іншу можливість. Коли в Франції буде правити нібито — французький уряд під німецьким покровом, то звичайно й французькі кольонії в Америці зовсім не потребують зміняти формально свого власника. Назовні власником їх далі остане Франція, але по суті керівником правління буде Німеччина. Ця остання зможе вживати формальної французької зверхности для вимінення американського застереження.

Найважніше видно це на островах Ст. Пієр і Мікельон, що лежать у заливі св. Лаврентія, себто коло Канади. Колиб Німеччина захотіла використати свою контролю французького уряду для виступу проти Канади, не знати, що на це могла би зробити Америка. Якби наприклад Канада пробувала забрати ці острови для Британської Імперії, то Злучені Держави згідно з новою резолюцією були би обовязані виступити проти Канади чи Англії, як тих, що захоплюють в Америці чужу кольонію.

З другого боку, якби знову Злучені Держави пробували захопити ці острови для себе, то цим вони робили би самі те, проти чого виступають в інших, а до того Канаді певно не подобалося би захоплення стратеґічно важних пунктів.

Справа посілостей європейських держав в Америці це лише одна зо справ, що виринають під впливом нової ситуації в світі, витвореної перемогою Німеччини над Голяндією й Францією. Якщо Німеччина піде далі й переможе ще Англію, що нині не можна вважати неможливим, то цих справ назбирається ще більше. Злученим Державам прийдеться в дуже короткому часі розвязувати цілу низку важких міжнародних справ, якщо вони мають надалі вдержати своє дотеперішне високе становище в світі.

ЖИВЕМО ВЛАСНИМИ СИЛАМИ

Часто доводиться нам читати в ворожій українству пресі про те, що український рух це штучний витвір, що він існує з ласки Польщі, чи з ласки Німеччини. В цьому, як звісно, спеціялізується московська та москвофільська преса. А допомагає їй щиро польська преса, що звазувала давніше український рух з „прусьскими марками", а тепер з — націстівськими. Що українство бухає природною силою молодої нації, цього наші вороги не можуть зрозуміти. І навіть не хочуть. Тому постійно пояснюють це явище тим, що хтось дає на це гроші, або, що хтось дає провідним українцям за це нагороду в формі якогось становища або просто позірного заняття, на те лише, щоб мати послугачів.

Станьмо тепер на чисто американсько-українському ґрунті. Чейже ніхто з наших ворогів не заперечить, що в Америці українська громада існує, що вона діє, що навіть звідси посилає тисячі на підмогу культурним і гуманним українським установам в Европі. Ба що більше: Ця українська громада в Америці бореться з ворогами, котрі якраз побирали величезні грошеві підмоги на знищення українства. Царський уряд передвоєнної Росії утримував в Америці свої газети для баламучення українців, утримував церкви і священиків, щоб навіть з божих домів проповідувати заглади українському народові. А большевицька Росія пішла так далеко, що довший час утримувала платних громилів в Америці, які не то, що загарбували українські установи, товариства й маєтки, але навіть не дали українцям сходитися на наради, на зібрання, на віча. Цеж такі недавні часи і ми їх ще всі памятаємо. І власне ніхто інший, а ті чорно- й червоносотенні елементи та їх нащадки найбільше репетують, що українство це штучний плід ворогів Росії. Все одно якої, але Росії.

Щож доказують факти? — Якби українство було штучним плодом якогось міжнародного інтересу, то воно булоб не принялося в Америці, чи де інакше. Воно булоб загинуло по дорозі на еміґрацію. Тимчасом, приїхавши на еміґрацію, українські виґнанці почали користати з волі нового краю і тут почали закладати релігійні, культурні, освітні, економічні й політичні установи в таких розмірах, яких не могли поставити в рідному краю. Чи треба згадувати про церкви, школи, народні доми, союзи, співацькі організації і т. п.? Чи не є це доказ живучости українства навіть далеко поза межами рідної землі? Чи з цим природним життєвим розмахом українства не рахуються навіть урядові чинники Злучених Держав і Канади та держав Полудневої Америки? Чи не є це взірець, як кожен розумний чоловік, кожна розумна нація мусить поважно ставитися до творчости українського народу і не спиняти його природного розвитку?

Коли навіть напр. Німеччина в занятих собою українських повітах, на захід від Сяну, дає якісь полекші українському народові, що терпів під Польщею, чи вона тим робить українцям якусь ласку? Чи українці не мають там права на життя? Там, на своїй рідній землі?

Отже хто то є і чим є ті нелюди, які думають, що українці не мають права на існування, а живуть лише „з ласки"? І з чиєї то ласки?

С

З СОВЄТІВ

Нові посіпаки на совєтських фабриках.

„Ізвєстія" з 28. травня принесли обширний указ Совнаркому СССР та ЦК Комуністичної партії про збільшення влади майстрів на фабриках для виробу тяжких машин. В нім говориться між іншим: Майстер є чільним керманичем дорученого йому відділу і він відповідає за виріб дотично всіх показчиків. Він підлягає безпосередньо керманичеві цеху (галузі вирібництва). Майстру надається право накладати кари за порушення працівної карности та дезорґанізацію вирібництва, також як і звільняти та приймати нових робітників за ствердженням керманича цеху. Він має також устійнювати оплату ріжних катеґорій робітництва та визначати нагороди робітникам за добру і в свій час виконану працю, для чого має бути устійнено фонди в розмірі 2% цілої суми заробітної платні. Майстер є зобовязаний впроваджувати стахановські способи праці та є відповідальним за стан працівної карности. Майстрів призначається зпоміж інжинерів, техніків та високо кваліфікованих робітників. Від 1. червня має бути підвищена платня майстрам машинобудівельних фабрик з таким обчисленням, що вона була вищою від пересічної платні кваліфікованих робітників. Платня їх має виносити від 550 до 1,000 рублів за місяць...

Повище зарядження московського уряду та партії є новим кроком в напрямі утворення нової большевицької панівної кляси — „знатних людей", а разом з тим і новим засобом витискання поту і крови з робітництва. Воно відноситься в значній мірі до України, а зокрема Донбасу, де працюють відливарні криці та найбільші фабрики тяжких машин. З огляду на те, що майстрами по українських фабриках є майже виключно москвини та жиди, нові утиски та визиск робітництва готові загострити національну боротьбу на Україні.

Закінчення IV. сесії Найвищої Ради СССР.

„Ізвєстія" з 29. травня повідомляють, що в Києві кінчилась сесія Ради принятям буджету в сумі 8,096,411.000 рублів. Розділ 18. конституції має звучати тепер так: „УССР складається з областей — Винницької, Волинської, Ворошиловградської, Дніпропетровської, Дрогобичівської, Житомирської, Запоріжської, Каменець-Подільської, Київської, Кіровоградської, Львівської, Николаївської, Одеської, Полтавської, Рівенської Сталінської, Станіславської, Сумської, Тарнопільської, Харківської, Чернігівської і Молдавської АССР. Одноголосно стверджено постанови Президії Найвищої Ради УССР зроблені в часі поміж III. та IV. сесіями про призначення Народнім Комісарем Внутрішніх Справ (ҐПУ) І. Серова, земельних справ — Г. Бутенка, лісництва — Ф. Самуйленка, фінансів — Коваленка, головою державного плянування — Барановського і просвіти — Бухала, будівельного промислу — А. Усікова і легкого промислу — Гуторова, головою буджетової комісії І. Дрофа. Сесію замкнув після цього голова Бурмистенко...

Окремої уваги заслуговує та обставина, що українські міста і краї паскудяться назвищами московських достойників. Що „Найвища" Рада не має найменшого значіння, знають і самі „Ізвєстія", що обмежуються лише маленькою заміткою про її сесію, тим часом коли про сесію цеї Ради Російської Федеративної Республики подано справоздання в кількох числах на цілих сторінках.

Невистарчальний виріб заліза в СССР.

„Ізв." з 4. червня гірко скаржаться, що „чорна металюрґія" лишается далеко позаду. Головною причиною цього є невистарчальне господарське і технічне керівництво Комісаріяту Чорної Металюрґії. Не поліпшено працю чорної металюрґії совєтськими орґанами в Сталінській, Дніпропетровськоз, Ворошиловградської, Челябінської, Свердловської, Молотовської, Тульської, Новосибірської і Вороніжської областях та Кримській АССР. Особливо полишається позаду постачання сирівців — вапняка та залізної руди. Директори метальових фабрик навипередки намагаються набути сирівці для лієрень криці та доменних печей просто з залізниць, тому й фабрики працювали минулої зими з перервами. За це відповідають також і Комісаріяти, які постачають цьому промислу опал, електричну енерґію, моторове устаткування та засоби транспорту. Новокраматорська фабрика Сталінської области постачала в перше чвертьріччя замісць 1,117 тон знарядь для виробу листового заліза лише 496 тон... Замісць того щоб подбати про добробут інжинерського та технічного складу фабрик Комісаріят перекидає інжинерів та техніків з одного підприємства до другого. Протягом минулого року перекинуто 2,665 осіб...

До цього треба додати, що найбільшу масу заліза постачала все Україна, та привитати той факт, що московський нелад по фабриках в Україні та опір українського робітництва не дають Москві змоги визискувати Україну так, як це є їхнім бажанням.

СТАЛІН І ГІТЛЄР

„Отава Джорнал" містить статтю, в якій пишеться про охолодження відносин між Сталіном і Гітлером. Зазначується, що Сталін боїться Гітлера, побачивши, які успіхи він має на західнім фронті. Події в Литві, Естонії й Латвії та домагання Сталіна, щоб ті краї впустили ще більше його війська на свою територію та дозволили укріпити границі від Німеччини, потверджують думки згаданого часопису. А пишеться у ньому таке:

Нічого не чути від цілих тижнів про мрії Гітлера, що Совєтська Росія дасться переконати прийти йому з активною поміччю в війні. Мало також чути в останніх часах про великий наплив сирівців, які, як сподівалися, мали бути бодай маленькою поміччю Совєтів для німецької армії. Навпаки є познаки на охолодження відносин між Берліном і Москвою. Це, здається, розпочалось з німецьким наїздом на Норвеґію, який не дуже по нутру Сталінові й Молотові. Вони певно питають себе, чи Швеція не буде наступною жертвою, а Скандинавія у руках німців, певно не викличе окликів радости в совєтських колах.

Також не захоплювалась Москва німецьким наїздом на Голяндію, Бельґію і північну Францію. Москва, а також російська преса, значучо тоді мовчали. Як Італія розпалилась до війни, Росія охолонула, й серед великого занепокоєння в Римі, повідомила довірочно Велику Британію, що здається надійшла відповідна пора до розпочаття забутих місяцями торговельних переговорів.

Полковник Генрі Л. Стимсон, новий секретар війни, і полк. Френк Накс, новий секретар фльоти в кабінеті Рузвелта.

Микола Голубець.

ЖОВТІ ВОДИ

Історичний роман.

(79)

Можнаб тут збудувати нездобуту фортецю, не то що, раз це місце захопивши, видати бій противникові. Хто його перший допаде, виграв битву! Хмельницький був спокійний за своє першенство.

Хмельницький їхав і місце бою розпляновуючи, дивом дивувався, чому то панам коронним захотілося Кодак на Дніпрі, а не над Жотими Водами будувати. Дніпро, козацькі байдаки? Та хіба зупинив козака Кодак, раз він щось собі наважив!

Тимчасом, позаду гетьманського почоту їхав собі самітний пан Биховець. Джура, що його приділив йому гетьман, стежив за ним оком і Биховець це чув. Звичай був такий у козаків, що за „свіжиною" все бистро пантрували. Хай воно й золоте та свіже й тому непевне. Знав цей звичай Биховець і не дивувався. Навпаки, якось ніяково почував себе на волі — він поручник волоської хоругви князя Яреми. Та чим далі їхав, ніяковість його, нібито розвівалася. З князем у нього вже все покінчено. Так! Алеж він — син коронний, він шляхтич! Рев гармат з кодацької фортеці протверезив його. Биховець зрозумів, що це Ґродзіцкий бє на сполох цілої Речі Посполитої. Той одноокий старець, закинутий в степову глушу той усіми забутий щит і меч Речі Посполитої.

Кінь шарпнув поводами, пан Биховець стрепенувся.

— Рятунку! — крикнуло в ньому щось на самому дні приборканої совісти сина коронного.

Глянув довкола й зрозумів, що він тут сам, як палець. Сам з своєю мукою, з кривдою, що йому заподіяв князь Ярема й кривдою тих, що на них оце направився Хмельницький...

В голові пана Бихівця щось зашуміло, замлоїло щось коло серця й підступило під горло.

— Ні, це неможливе! — мало не вирвалося йому з уст! — Та невже гетьмани нічого кращого не придумають як те, що їм підшепнув самопевний вожд ребелії? Невже князь Ярема не рушить усією своєю силою з Лубень, щоб з гетьманами поєднавшися, славу й цілість Речі Посполитої сальвувати? Що з того, що Кодак пропав, що з того, що татарська голота рада при багаттю ребелії погрітися. Все одно до того, щоб уся орда рушила Хмельницькому в допомогу, далеко. Зрештою, як і рушить то тільки на те, аби приєднатися до того, хто міцніший. Хмельницький, правда, міцніший, але тільки тут, у щирому степу; а що буде з його ватагами, коли вони захочуть брати голими руками фортеці? Не оплистиж їх їм, як оплили самотний Кодак, невідомо яким дурнем у чортових зубах збудований...

— Ні, ні! — сам себе зацитькував Биховець. — Скінчиться ця ребелія як усі попередні, що то вогнем спалахнувши, потахали при першій зустрічі з могутністю й повагоюРечі Посполитої! Не перша це буря й не остання. Нема в Речі Поспослитій голови такої, щоб дала асекурацію перед бурями, але нема й такої бурі, щоб її фундаменти підмулити. Допливе бурхлива хвиля до порогів Речі Посполитої, розібється об них і відпливе, а намул, що його лишить по собі, свіжою травою заросте...

— Ніль десперандум! — мало не крикнув пан Биховець і піднявся в сідлі, наче щось тяжке й невиносиме упало йому з сумління.

— Що прикажете? — обізвався за ним джура, почувши незрозумілі йому слова пана Бихівця.

— Нчого, хлопче, — поспішивсь заспокоїлти його Биховець, переляканий, що хтось його думки підслухав.

А тимчасом військо не спинилося в поході. Ніхто його не підганяв, ніхто не закликав ні заохоував. Перло вперед, переливалось степом, мов ті весняні води, що то чим далі, то лиш сили набирають і розгону.

Крім гетьмана й старшини, ніхто силами противника не турбувався. А гетьман... „багатьома ума свого очима, як мисливий досвідчений, на всі боки споглядаючи й сторожі на милю й дальше від обозу маючи"... наближався нестримно до Жовтих Вод. Ще один підізд, ще два-три добровільні й доброзичливі „язики" й нарешті сурмачі затрубіли на знак, що мета походу досягнена, що треба війську в таборовий шик розвиватися. Тихо й без гомону опустилося військо в Очерятяну Балку, перебрило річку Жовту й почало підійматися другим берегом яру на височину, що на ній уже маяв гетьманський бунчук. Татарва й козацька кіннота подались далі на північ, щойно потонувши в Чорному Лісі, завернула наліво, на всякий випадок терен проникаючи. Все було в порядку, про ворога ще й чутки не було.

XXI.

— Перебіжіть степами, мов сірі вовки, перелетіть понад лісами та яругами, мов орли, душі ворожої не пожалійте, а коли нарешті дібєтеся до Січі, то зруйнуте її й спаліть до тла попіл по вітру розвійте, аби й знаку не залишилося по цьому гадючому леговищі!

Так говорив пан краківський, гетьман коронний Микола Потоцький, що сам залишаючись у Чигирині, виправляв свого сина Степана в похід проти ребелізантів.

До колін кланявся батькові молодий гетьманич, а тепер реґіментар партії коронного війська, призначеної на знищення Хмельницького. А гетьман коронний, вином і гордощами вітцівськими пяний, доповідав, поклепуючи синового коня по гриві:

— Лети мій орле! Нехай великодушна Кліо, золотими буквами запише ґльорію наймолодшої вітки Потоцьких!

А по хвилі додав твердо й жорстоко:

— Іди, але без цього бунтівника, баніта й інфаміса, без Хмеля в дибах не важся повертати! Як пса мені його на довгому аркані приведеш, як пса скаженого ми його тут добємо палками!

Підняв гетьманич шапку, до кінської гриви припав і почвалав до свого відділу, а батько вернув з кумпанією на чигиринський замок, де ждав на нього бенкет, не гетьманський вже, а королівський, коли його бочками старого вина й золотом та сріблом застави міряти. Бож то, як Чигирин Чигирином, не бачив він у себе панства й пишности такої. Що вже багаті та блискучі були почоти панів Конецпольських особливож молодого, коли він одружившися, добра своїй молодій дружині презентував, але такого блеску й багацтва як тепер, не бачив Чигирин ніколи.

(Дальше буде).

Суддя до злодія.

— Чому ти вкрав годинник?
— То було так: Іду собі, і годинник ішов також. І подумав я собі... Можеб ми так пішли разом.

Пече її.

— Чому ртуть підноситься в гору, як даш тепломір до гарячої води?
— Ученик: Бо її певно пече на долі, пане професоре.

НАРАДА УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

У пятницю, 21-го червня, відбулась у Джерзі Сиτі чергова нарада Українського Конґресового Комітету.

Конґресовий Комітет вислухав і приняв до відома звіти секретаря і ксаієра про справи, звязані з відбутим недавно Конґресом Американських Українців і зо збіркою Конґресового Фонду. Обидва звіти будуть незабаром подані через пресу до загального відома.

Комітет ухвалив вручити резолюції і меморіял Конґресу Американських Українців, з відповідним письмом державному секретареві Голови, членам сенатської комісії для закордонних справ й іншим урядовим чинникам.

З доходу з концерту, що відбувся у Вашинґтоні в день Конґресу, Комітет призначив $200 на Американський Червоний Хрест. Ця пожертва буде передана централі Американського Червоного Хреста у Вашинґтоні.

У звязку з конвенціями обидвох головних американських партій, що відбуваються тепер з нагоди президентських виборів і вирішують напрямні внутрішньої і закордонної полтики своїх орґанізацій, Комітет рішив звернути увагу обидвох партій на змагання українського народу до державного самовизначення. Ухвалено звернутись телеґрафічно і через окремі делеґації до резолюційних комітетів обидвох конвенцій з пропозицією, щоб до політичних плятформ своїх партій вони вставили доручення для американського уряду, щоб він у своїх будучих заходах у справі замирення і нового ладу в Европі оперся на засадах демократії і самовизначення для всіх народів, зокрема для українського народу.

Виконуючи цю ухвалу, Комітет вислав негайно телеґраму повищого змісту до резолюційного комітету републиканської концепції у Філядельфії і визначив делеґацію, якій доручено передати згаданому комітетові ту саму заяву усно. Ті самі заходи будуть зроблені у свій час перед демократичною конвенцією у Шікаґо.

У справі сьогорічного українського виступу на Світовій Виставі в Ню Йорку Комітет приняв до відома, що Ліґа Української Молоді Північної Америки приготовляє програму українських народніх пісень і народніх танків у тижні перед Днем Праці („Лейбор Дей"). Ухвалено піддержати цю програму допомогою в сумі $300 з Конґресового Фонду.

Комітет обміркував домагання, піднесені з ріжних сторін, щоб зарекордувати, з огляду на високу мистецьку вартість, українські народні пісні у виконанні хору проф. Олександра Кошиця, що входили в програму концерту у Вашинґтоні. Комітет вирішив занятись цею справою і перевести її якнайшвидше в діло. Про цю справу буде видане незабаром окреме докладніше повідомлення.

Комітет збереться за два тижні на чергову нараду для обговорення дальшої програми своєї праці.

ДЖАН В. БРИКЕР
ловів каманію за номінацію Републиканської Партії на кандидата на уряд президента Злучених Держав.

ДЖОЗЕФ В. МАРТИН,
один з вісьмох найвизначніших кандидатів на становище кандидата Републиканської Партії на президентуру Злучених Держав.

PRESS REPORTS ABOUT THE CONGRESS OF AMERICAN UKRAINIANS

UKRAINIANS HOLD MEET

Urge Policy of International Relations—Many From Norwalk

Washington, D. C.—To continue their struggle for democracy in America, their odopted land, and in Ukraine, their homeland, 1,000 Americans of Ukrainian descent, including a number from Norwalk gathered here today to urge a policy of international relations looking toward liberation of, and the guarantee of self-determiantion of Ukraine and of other nations as a prerequisite of mutual friendly relations between the conutries of the wordl

In announcing the meeting, leaders of the Ukrainian gathering stressed that "today it is possible to speak openly freely and truthfully about such matters as the independence of Ukraine only in the United States and other democracies."

Senators Guffey and Davis, both of Pennsylvania, and Wagner of New York were among the scheduled speakers. Guests of honor included Senator Maloney of Connecticut, Congressman Pat Boland of Scranton, Pa., Congresswoman Caroline O'Day of New York (at large), Congressman Edward J. Hart of Jersey City, N. J. The Congress is leed by the Ukrainian fraternal orders.

"This Ukrainian Congress naturally deos not expect America to fight for freedom of Ukraine," leaders said in announcing the gathering, "but we appeal to the American people and government to take cognizance of the present plight of Ukrainians in Europe and in the American efforts to promote a more stable peace, to support the aspirations of Ukrainian people in their native land to establish an independent and democratic state after the war in the territories in wmich Ukrainians are in the preponderant majority."

They pointed out that there are more than a million citizens of the United States and Canada who are of Ukrainian birth.

Sponsors of the Congress stated that they support pending measures for the defense of the United States and the foreign policy of the administration. They expressed themselves as in favor of a three partite program for world peace: liberation of international trade guarantee of self-determination of all nations—large and small—and a universal gradual disarmament after the present war.

"Sentinel," So. Norwalk, Conn., May 28, 1940)

LOCAL UKRAINIANS ATTEND SESSION

Five Ukrainian leaders from this area attended the meeting of the congress of Ukrainian organizations in America which was held last Friday in Washington. Senator Maloney, of Connecticut was one of the Congressional leaders who addressed the 1,000 Ukrainian-Americans in attendance.

The congress expressed the „complete accord" of the Ukrainian peoples in America with the foreign policy of the present administration.

Those who attended from this area were: Peter Dudko, Southport, Michael Senzik, Fairfield, Michael Gurgik, Westport, and Leon Bech and Dmitri Charnaski, both of Bridgeport.

("Times-Star," Bridgeport, Conn., May 27, 1940)

MICHAEL SALAMANDRA AT CONGRESS OF UKRAINIANS

Michael Salamandra of this city returned yesterday from Washington, D. C. where he attended the American-Ukrainian congress, representing the Ukrainian organizations of the United States and Canada, held for the purpose of advocating the independence of Ukraine.

The congress was held in the Washington Hotel and was attended, Mr. Salamandra said, by 800 delegates and between 400 and 500 guests. Addresses were made by several members of the United States congress, including Senator Francis T. Maloney of this city.

The purpose of the gathering was to bring to the attention of the American people the efforts of the Ukrainian people toward the restoration of independence in that country, and to impress upon all that the Ukrainian people in this country are loyal to the government of the United States and to the principles of democracy.

("Record," Meriden, Conn., May 27)

MASSACHUSETTS

UKRAINIAN CONGRESS MAKES LIBERTY PLEA

(Special to The Christian Science Monitor)

Washington. — To continue their struggle for democracy in America, their adopted land, and in Ukraine, their homeland, 1,000 Americans of Ukrainian descent gathered here recently to urge a policy of international relations looking toward liberation of, and the guarantee of self-determination of Ukraine and of other nations as a prerequisite of mutual friendly relations between the countries of the world.

"This Ukrainian Congress naturally does not expect America to fight for the freedom of Ukraine," leaders said, "but we appeal to the American people and Government to take cognizance of the present plight of Ukrainians in Europe and in the American efforts to promote a more stable peace, to support the aspirations of Ukrainian people in their native land to establish an independent and democratic state after the war in the tereritories in which Ukrainians are in the preponderant majority."

("Christian Science Monitor," Boston, Mass., May 28, 1940)

RHODE ISLAND

UKRAINIAN CONGRESS

R. I. Delegation to Attend Session In Washington Tomorrow

Twenty-five Rhode Islanders will attend the Ukrainian National Congress in Washington today to express the belief that "there can be no peace in Europe until the Ukraine is ruled by its own people." The plan is to interest the nations of the world in establishing a system of self-government for the Ukraine, part of which are now held by Germany Russia, Rumania and Hungary.

Wasyl Fedorowicz of Crompton, Pawtuxet Valley delegate, said that most of the other delegates would go from Woonsocket, Providence and Manville

("Providence Journal," May 24, 1940)

FOREIGN PLAN OF U. S. GIVEN SUPPORT BY UKRAINIANS

Resolution Adopted After Address By Mr. Fedorowicz

Assembling last night in Odd Fellows' Hall, Crompton, a large gathering of persons of Ukrainian extraction adopted a resolution approving the present foreign policy of the national administration.

A statement was issued after the meeting by Wasyl Fedorowicz, who spoke on the session of the Ukrainian Congress held at Washington, D. C.

The statement follows! "At a meeting last night the Ukrainian people of West Warwick adopted the following resolution:

"The American Ukrainian Congress is in complete accord with the foreign policy of the present administration of this country since it aims to free and widen the scope of international trade, to bring about gradual world disarmament and recognizes the right of all people to self-determination.

"Considering the present dangerous situation throughout the world caused by totalitarian governments, the congress is fully cognizant of the need for measures necessary to the defense of America and her liberties. Therefore, we appeal to our people to support such measures of the government of the United States in every way.

Voices Condemnation

"The American Ukrainian Congress condemns the ruthless violation of the sovereign rights of neutral countries by totalitarian states in the present war in Europe. We express our firm belief that these countries will regain their independence.

"The American Ukrainian Congress believes that the United States should be adequately prepared against possible attack by foreign powers, and should be strong within in order to attain the ideals of her democracy. The defense of democratic countries—one of which is the right of self-determiantion of peoples—is and should continue to be one of our chief aims.

"The American Ukrainian Congress is fully aware that Ukrainian independence can be realized only through the efforts of the Ukrainian people in their own native land. The Congreses appeals to the people and to the government of the United States and all liberty-loving countries to recognize and support this historic right of the Ukrainian people to organize their own State and to live as a free nation with their neighbors."

("Pawtuxet Valley Daily Times," West Warwick, R. I., June 3, 1940)

NATIONAL INDUSTRIES NEWS SERVICE

Washington, D. C.
(Mailed to 2,000 U. S. papers)

UKRAINIANS PREPARING FOR INDEPENDENCE

More than a thousand Ukrainian-Americans convening in Washington recently agreed to appeal for moral support to aid in establishing an independent and democratic Ukraine after the war.

There are about 9 hundred thousand Americans of Ukrainian descent living in the United States. Perhaps if their parents had stayed in Russia they would have been "liquidated" by Stalin. The Ukrainian leaders who came to Washington for a Congress of their four large fraternal groups in the United States gave splendid evidence of their loyalty toward American democratic principles and our Government, which is their own country by adoption.

ЧИ ПОТРІБНА ЖІНКАМ ОСВІТА?

Здається, не буде помилкою, коли ствердимо, що гаслом сучасної епохи є знання. Наука так іде вперед швидкими кроками, її осяги і відкриття так впливають на все і громадське і приватне життя, що залишатись позаду її тріюмфального походу наперед, це значить не розуміти сучасного життя, не користуватись ані тими численними його новими практичними вигодами, які завдячуємо розвиткові техніки, ані не піднятися на верхи морального розвитку. Цю велику вартість знання освіти голосно висловлював великий англійський фільософ і педаґоґ Спенсер ще в минулому столітті. Але тепер динамічний хід життя вимагає знання від усіх — як від дітей, так і від старих, від чоловіків і від жінок, усі дрібні обставини життя залежні сьогодні від вислідів науки, починаючи від кухні, кінчаючи університетом. Потрібні нам практичні життеві відомости, потрібне також розуміння вищих ідеалів людини, вищих форм суспільного життя.

Усі ми нарікаємо в останніх часах на те, що молодь відходить від батьків, що родина розпадається. Одним з пояснень для такого факту може статися та незвичайно велика ріжниця між науковою освітою дітей і браком науки у батьків: приходить хлопець чи дівчина зо своєї школи до дому, зо захопленням хоче поділитися новими успіхами науки, новими відкриттями — і зустрічається з повним незрозумінням свого палкого захоплення. Бо мати може й скінчила гімназію, але 20 років тому, коли не могла чути багато дечого, що тепер мусить знати дитина в школі. Мати зза своїх дрібних життєвих клопотів часто забуває і те, чого колись навчалася. Її брак зацікавлення осягами науки вражає старших дітей, її нерозуміння нових сучасних моральних ідеалів у великій мірі впливає на те, що старші діти відчужуються від неї. Це початок розходження в родині, хоч любов ще до деякої міри звязує обидві ґенерації. Але взаємні непорозуміння нагромаджуються, викликують тяжкі переживання, нарушують батькам щастя родинного гнізда, а молодь залишається без певної підтримки, без дружньої руки в рішальних моментах життя.

Дещо в цьому тяжкому родинному безладді моглаб помогти освіта батьків, особливо освіта матерей. Тепер у всіх культурних країнах світу багато говорять про необхідність освіти дорослого населення.

В Америці вже твердо стоять на тому, що кожна вища школа мусить піклуватися не лише тією молоддю, для якої професори читають цілком наукові лекції, для якої відчиняють двері усяких лябараторій. Високі школи мусять дбати теж за те, щоб знання стало доступне дорослому населенню, мусять популяризувати науку, вдповідно до вимог в ріжних її ґалузях. В сучасних умовах усі повинні приймати участь в загальному житті, повинні вносити свою пайку в користь загалу. Життя безупинно йде вперед і горе тому, хто ізолюється від нього, бо його не розуміє. Тому кожному треба вчитися, треба постійно доповнювати своє внання.

Відомий психольоґ і педаґоґ Кільпатрик слушно каже: Треба думати не лише за сьогодні, а й за майбутні дні; щоб забезпечити їх для людности, треба поперше поширити і поглибити виховання і освіту дорослого населення. Подруге, мусять бути поширені постійні досліди біжучих соціяльних питань. Треба теж звернути увагу на найкращу організацію народніх розваг, на те, як народ має проводити вільний час. Треба мати скрізь по краю маленькі інтелектуальні центри, де популяризувалася наука, не лише часто практична — як краще харчування, як прибрати хату, як дбати за здоровля і т. ін. Ні, мусять бути такі інтелектуальні осередки, де веласяб дискусія на теми моральних ідеалів, громадянських проблем, виясненя нових поглядів на добро, на правду і красу. Не можуть маси населення жити одними практичними справами. Кожна людина має тіло, та має і душу. Кожна людина мусить мати широкі знання з історії, з географії, з суспільних наук, щоб свідомо ставитись до сучасного життя, в чому його неправда і чим його поліпшити. Це всесторонне усвідомлення широких мас усіх народів приведе до ладу у світі.

Глибока освіта потрібна передусім матерям, щоб вони могли усвідомити собі свої обовязки та бути товаришем для сина і дочки. Знання поможе кожній жінці ясно усвідомити собі вартість патріотизму для себе і молоді. Патріотизм стане для них не пустим словом, не інстинктовним первісним почуттям, з ясним світоглядом, кермою для усієї моральної поведінки. Знання, ідеольогічне вироблення матері відібється на дітях, зеднає їх на одному певному шляху, визволить народ з усяких недостойних його ланцюгів: темноти, неправди і духової неволі. Шляхом знання, широкої освіти мусять іти всі українки, щоб виконати це велике завдання. І це завдання зеднає матір з сином, батька з донею.

Софія Русова.

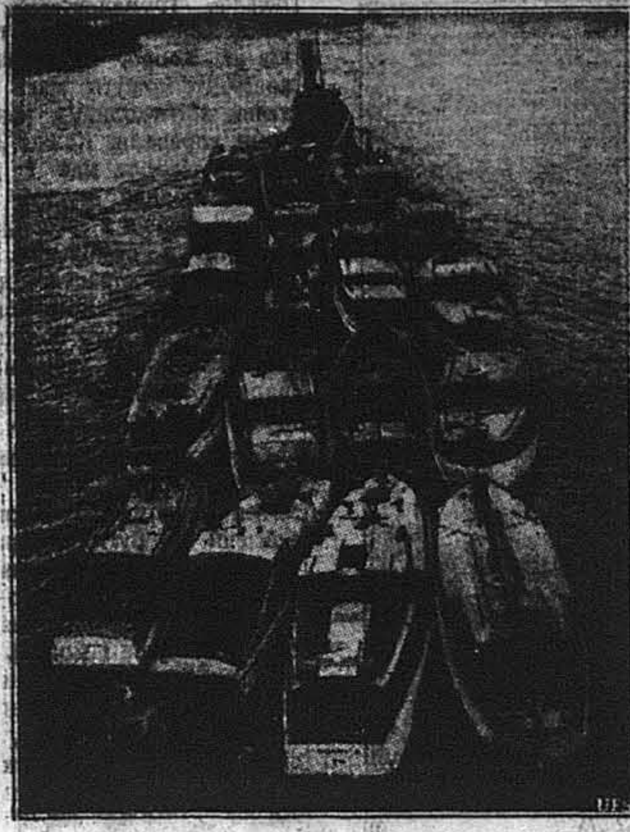
ЯРИННІ СОКИ І ЗДОРОВЛЯ

Ярина має велику вартість для здоровля. Вона складається з великого числа вітамінів. З усієї поживи ярина має найбільше потрібних для здоровля мінералів. Всі ці якості знаходяться також в аринних соках.

Пересічна скількість соку в ярині майже та сама, що в овочах. Соки з ріжної ярини можна легко видушувати і вживати для напитку. Особливо в гарячі дні яринні соки дуже допомічні, бо вони прохолоджують кров і прочищують її від грізної отруї. Своїми хімічними речовинами яринні соки успокоюють, також нерви.

Сік з моркви можна найлегше видушити з усієї ярини. Перетерту моркву видушується через рідке полотно або як хто має, через пресу для видушування соку з овочів. Золотаво-помаранчевий сік з моркви дуже відсвіжуючий. Цей сік багатий на вітаміни „А", які тримають здоровим горло, легені і ін. Він також є джерелом вітамін „С", які скріплюють нашу відпорність на хвороби і прочищують кров. Подібно як соки з бурякового кореня і інших кореневих ярин, сік з моркви багатий на речовини, які прохолоджують і прочищують кров.

Подібно можна вживати для доброго здоровля соки з брукви, помідорів, огірків, спінаку, салати, селери і ін. Всі вони багаті на ріжні вітаміни, які будують тіло, прочищують і збагачують кров, заспокоюють нерви, допомогають побороти безсоння і т. д. Сік з селері дуже допомогає, наприклад, тим, що нездужають на ревматизм.

АНГЛІЯ ЗАВЕРТАЄ СВОЇ ЧОВНИ З ФРАНЦІЇ ДО АНГЛІЇ.

ШІКАГОВСЬКА ХРОНІКА

Подав Степан Куропась.

Академія в память полк. Е. Коновальця, відбулася у нас в салі „Синів України", в неділю дня 2. червня. Програма була дуже коротка й скромна, як й усе підприємство. Доклад виголосив п. М. Семків, а деклямував п. Ґреськів. Це молоді українські націоналісти, що в Америці родилися, а виросли в Україні й недавно прибули назад в Америку. Довше слово виголосив молодий український юнак Білецький, який перед вибухом війни був у Західній Україні й жив 3 місяці вже під большевицькою окупацією. Він родився в Америці і тут виріс, а поїхав з родичами відвідати та побачити цей край, про який так багато від них чув. Це, що нам сказав п. Білецький, вірно представило нам цей „новий український рай" і що „непобідиму" большевицьку армію, яка так вічно парадує на червоному майдані в Москві.

День Вінчання Гробів святкувало Шікаґо, дуже достойно. Було тепло і була гарна погода. З огляду на війну в Европі, Америка зачинає тепер присвячувати більшу увагу мілітаризмові, тому в поході по Мішиґен бульварі взяли участь не лише „пости" Американського Леґіону і Ветеранів Чужих Воєн, але й Національна Ґвардія і реґулярна армія з форду Шерідан. Також багато цивільних організацій, військового вишколу, як от Корпуси Вишколу Запасних Старшин, що діють при університетах, взяли участь у військовій дефіляді перед військовою командою 6-го корпусу, якого осідком є якраз Шікаґо. Були промови військових і цивільних, а зміст тих промов можна найкраще передати словами римської пословиці: „Як бажаєш мира — готуйся до війни". Українці, а точніше українська громада з Оклей, перевела день вінчання гробів на цвинтарі парохії о.о. Василіян. Головно ті, що мають своїх рідних, свої рідні могили на цвинтарі, зійшлися щоби прикрасити могили, засадити квіти, чи просто прийшли з пієтизму до мерців, бо звичайно раз у рік в Америці День Вінчання Гробів заступає старокрайський „День Задушних".

Про значіння дня говорив о. Марків Ч.С.В.В. В короткій та ядерній промові візвав присутних помолитися і віддати честь всім тим відомим і невідомим жовнірам, лицарям України княжої доби, і тим, що ляли кров в рядах Української Армії, що зброї не зложили, а гинули і гинуть на жертівнику України, на Сибірі, Соловках і в інших советських жорстоких концентраційних таборах. Взивав присутних помолитися і за недавно пролиту кров в Ротердамі, кров, яка тепер повинна нас усіх єднати.

Великі фабрики літаків хоче міська адміністрація стягнути до нашого міста. У звязку з великими тріюмфами літаків в Европі, уряд Злучених Держав задумує масову продукцію цеї зброї. Тому посадник міста Келі їздив до Вашінґтону, до президента Рузвелта, старатися, щоби федеральний уряд сконцентрував літакову індустрію в Шікаґо. Шікаґовська Торговельна Палата побивається дуже за це, вважаючи Шікаґо найкращим місцем для літакової індустрії. А це тому: Шікаґо має догідне ґеографічне положення, безпечне зі сторони обидвох океанів і мексиканського заливу. Шікаґо має сприяючий літанню клімат, бо 94 відсотків всього часу (образово 343 днів в році) має три четверті милі прозорсти і сягає до 700 стіп. Рівнож топографія околиці найкраще надається до літання, а густа залізнича комунікаційна сітка є дуже догідна і дешева для довозу сирівців зі всіх сторін. Одним словом, Шікаґо має все потрібне для експанзії виробу літаків, включно до грошей.

Листи з рідного краю доходять до наших людей реґулярно. Хто пище, цей дістає і відповідь, і то навіть дуже скоро, коли зважити що війна.

Наведу коротко зміст кількох таких листів які я бачив і деякі з них маю у себе. Пише сестра до брата з містечка Порохника, Ярославського повіту, що війна не тривала довго. Мають там українську міліцію, свого бурмістра (посадника), школу і багато хлопців поїхало до Німеччини на роботу, звідки посилають батькам гроші. З одного села перемиського повіту, зі советського боку, пище брат до брата таке: „німці, як Польща падала, кинули в село 5 бомб, бо командант постерунку стріляв з кріса до літаків, які їхали дуже низько. Згоріло 5 господарств. Українські війська (советські) дуже добрі люди, до церкви не забороняють ходити, але ліпше, щоби не ходити. Посади можна дістати, але не сміє бути зрадником, але якось так є, що більше щастя, щоб дістати посаду, мають евреї. Бідняки мають ріжні підмоги і голос, але то зле, що насіли на тих, що працювали і дбали, щоби щось мали, і еще роблять з них ворога, а як кого зі села заберуть, то вони діляться його майном. Реєструють багато народу, десь мають відійти. Кажуть вписуватися до колгоспу, троха вписалось, але багато ще ні".

Передаю точно так, як було в листі. Поштова печатка російська з дня 30. квітня звучить: Перемишль Льв. Обл. На поштовім знаку голова коня в заду якої пасеться стадо коней з таким написом: Почта С.С.С.Р. 50 коп. Всесоюзная С. Х. Виставка.

В інншому знова листі пише сестра до брата ось як: „Пишу на твому листі, бо в Перемишлі не можна купити паперу. Нема нічого нового до писання, коло нас все добре". Значить ізза браку паперу сестра відписує братові на другій стороні листа, уживає цеї самої коверти перевернеої і зліпленої відай тістом чи яким іншим „ліпилом".

Шікаґовська шкільна дітвора є предметом поважної журби департаменту здоровля. З кожної десятки дітей вісім мають клопіт зі зубами. Такий відсоток показався по оглянению 35,896 дітей. В деяких випадках недуга зубів поширилася і на інші части устної ями, загрожуючи здоровлю. Під впливом лихого стану зубів і дітей, багато з них мають недомагання шлунка, желізів і серця. Щоби рятувати ситуацію і поправити здоровля та будучність будучих громадян міста, Департамент Освіти і федеральний уряд злучилися разом для спільної боротьби проти недуг зубів у дітей. Всі шкільні діти в публичних щколах мають бути постепенно оглянені, а їх зуби, коштом міста, привернені до нормального стану.

(Кінець буде).

УКРАЇНЦІ В ТОРОНТІ ВІДДАЮТЬ ЧЕСТЬ НЕЗНАНОМУ ЖОВНІРОВІ

Українські газети з Канади приносять світлину величавої паради українців у Торонто, Онтеріо. На світлині видно маси народу. Багато повбираних в народню українську ношу. Здвиг стоїть обабіч величавого памятника Незнаному Жовнірові. В газеті „Новий Шлях" з 20. червня читаємо таку дописку під світлиною:

Торонтонські члени Української Стрілецької Громади, члени УНО та української греко-католицької парафії промашерували підчас недавнього „Дня Молитви" під памятник поляглих воїнів біля будинку місякої управи. По молитві вони прирекли всіми силами помагати змаганням Канади та бути на поготівлі боронити Британську імперію. Коли українські военні ветерани стояли на позір, генерал Володимир Сікевич виголосив до них промову, в якій палко накликав стояти на сторожі інтересів прибраної батьківщини, Канади. Всч. о. Петро Камянецький, гр. катол. парох проводив молитву біля памятника. Мішаний хор під управою проф. В. Ковальського відспівав гимн „Гад сейв ди Кінг". Маси канадійців приглядалися цьому святі. Парадний похід утворився в Квінс парку й промаширував під будинок міської управи. Українських ветеранів, членів УСГ, провадив командант А. Дж. Стюарт Вебстер, старшина канадійської армії. У маніфестації брав теж участь Морей де Моран, старшина української армії.

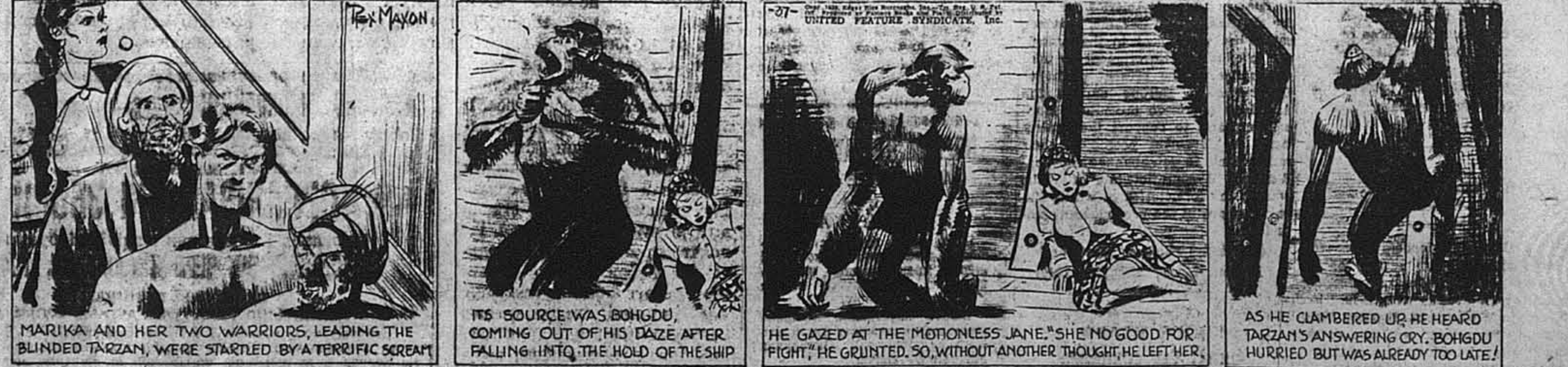
ОБІД ЗА НИКЛА

НЮ ЙОРК. — Під ч. 535 при Вест 48 вулиці в Ню Йорку, в будинку Армії Спасення на другому поверсі, збираються щодня хмари людей. Там побачите і добре вбраних і людей в лахміттях. Вони ждуть терпеливо. Як прийде черга, вони дістають на підносі за оплатою пять центів: волову шинку з капустою, бараболі, каву, консервовані априкоти, повно білого хліба з маслом. Харчівня — це фундація Вильгельма Левенштайна. Харчі видають кожному без огляду на походження й релігію. Треба лише мати никла і... щастя. Бо денно видають лише 500 таких обідів.

ІМІҐРАЦІЯ ДО КАНАДИ В 1939—40 Р.

Міністер копалень і ресурсів Крірар заявив в отавськім парляменті, що в фіскальнім році, який закінчився 31. березня 1940 р. прибули до Канади 16,205 іміґрантів. Між прибувшими було 688 німців і 218 італійців. Німецька іміґрація була найбільша упродовж останніх 3 років. Іміґрація зо Злучених Держав була в останніх 3 роках така: 4,246, 4,364 і в останнім році 4,271. Загальне число іміґрантів у попереднім, тобто 1938/39 році виносило 17,128 осіб.

ТАРЗАН, ч. 37. Боґґду рушається до роботи.

Маріка і її два тілохоронителі, що волікли Тарзана, були чимало налякані якимсь страшним криком.

Вони не знали, що цей крик походить від малпи Боґґду, яка впала в долину, крізь отвір, разом з Джейн.

Малпа саме прочунювалась від цього впадку. Поглянувши на приголомшену Джейн малпа подумала: „Вона вже нездатна до боротьби".

З тими словами Боґґду опустила Джейн і почала спинатись угору. В тім моменті малпа почула боевий крик Тарзана. Вона поспішила, але спізнилась.